

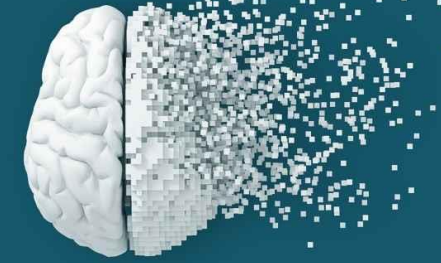

ΣΥΓΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΛΟΖΑΠΙΝΗΣ ΜΕ ΜΑΚΡΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΕΝΕΣΙΜΑ ΑΝΤΙΨΥΧΩΤΙΚΑ: ΑΞΙΖΕΙ;

Αντώνης Παρασχάκης¹, Γιάννης Καμπούρας²

¹ Συντονιστής Διευθυντής ΕΣΥ, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», Χαϊδάρι, Αττική

² Επιμελητής Β' ΕΣΥ, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», Χαϊδάρι, Αττική

Εισαγωγή

- ◆ 40-70% των ασθενών με ανθεκτική σχιζοφρένεια παρουσιάζουν πτωχή ανταπόκριση στην κλοζαπίνη (με καλό επίπεδο στο αίμα για τουλάχιστον 3 μήνες, πληρώνοντας τα κριτήρια για «ανθεκτική στην κλοζαπίνη σχιζοφρένεια»)
- ◆ Είναι ασθενείς με σοβαρή ψυχοπαθολογία, επιθετικότητα, συχνές υποτροπές και μακράς διάρκειας νοσηλείες. Το οικονομικό κόστος, αναπόδραστα βαρύ
- ◆ Η προταθείσα συγχορήγηση μακράς δράσης ενέσιμου αντιψυχωτικού (ΜΔΕΑ) με κλοζαπίνη σκοπεύει να αντιμετωπίσει **ταυτόχρονα την ανθεκτικότητα και τη μη προσήλωση στην αγωγή**

Σκοπός

- ◆ Να διερευνήσουμε αν ο συγκεκριμένος συνδυασμός αποδίδει, όντας ταυτόχρονα ασφαλής

Μέθοδος

- ◆ Βιβλιογραφική ανασκόπηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed (λέξεις κλειδιά: clozapine, long-acting injectable, depot)

Αποτελέσματα

- ◆ Οι μελέτες είναι λίγες (οι συγκεκριμένοι ασθενείς δύσκολα άλλωστε μελετώνται)
- ◆ Στις περισσότερες μελέτες, κυρίως «καθρεπτικές» (“mirror studies”) & αναφορές περιπτώσεων, η συγχορήγηση φαίνεται **καλώς ανεκτή, με ικανοποιητικά αποτελέσματα σε επιθετικότητα, αυτοκτονικότητα και κοινωνική λειτουργικότητα, χωρίς ιδιαίτερες παρενέργειες, ούτε επιδείνωση των παρενεργειών της κλοζαπίνης**
- ◆ Ο αριθμός των νοσηλείων και η διάρκειά τους τούς 6 μήνες (έως 2 έτη) από την έναρξη του συνδυασμού φαίνονται αμφότερα μειωμένα
- ◆ Παράπλευρα οφέλη συνιστούν η **δυνατότητα ελάττωσης της δόσης της κλοζαπίνης ή και των 2 αντιψυχωτικών ταυτόχρονα, η μείωση/διακοπή έτερων σκευασμάτων (λ.χ. βενζοδιαζεπίνες, σταθεροποιητές του συναισθήματος), η «εξασφάλιση» της λήψης κάποιας τουλάχιστον φαρμακευτικής αγωγής και η ακόμα «πυκνότερη» επαφή με επαγγελματίες υγείας (για τη χορήγηση του ενέσιμου)**
- ◆ Αναφέρεται συχνότερη λήψη αντιχολινεργικών στην ομάδα της συγχορήγησης, αφού οι εξωπυραμιδικές παρενέργειες τις οποίες αντιμετωπίζουν προκαλούνται κατ' εξοχήν από τα ΜΔΕΑ
- ◆ Επιπρόσθετα, ο/η ασθενής προστατεύεται περισσότερο από τη βαριά υποτροπή που θα μπορούσε να προκαλέσει η απότομη διακοπή τυχόν μονοθεραπείας με κλοζαπίνη
- ◆ Τα συγχορηγούμενα ΜΔΕΑ είναι της **ρισπεριδόνης, της παλιπεριδόνης, της αριπιπραζόλης, της περφαιναζίνης, της φλουφαιναζίνης και της πιποτιαζίνης**

Συμπεράσματα

- ◆ Ο συνδυασμός κλοζαπίνης & ΜΔΕΑ φαίνεται αποτελεσματικός σε μια ειδική κατηγορία ασθενών με ανθεκτική στην κλοζαπίνη σχιζοφρένεια όπου και η μικρή βελτίωση είναι ζητούμενο
- ◆ Η δυσκολία πραγματοποίησης μακρόπνων, διπλά τυφλά ελεγχόμενων μελετών σε αυτόν τον πληθυσμό δέον όπως μην αποθαρρύνει τη χρήση του, εφόσον φαίνεται κατ' ελάχιστον ασφαλής και πιθανότατα υποσχόμενος

Βιβλιογραφία

- I. Balcioglu YH, Gokcay H, Yesilkaya UH (2020). One plus one sometimes equals more than two: long-acting injectable aripiprazole adjunction in clozapine-resistant schizophrenia. *Clin Neuropharmacol* 43, 166-8
- II. Bloque M, Parellada E, Garcia-Rizo C et al, (2020). Clozapine and paliperidone palmitate antipsychotic combination in treatment-resistant schizophrenia and other psychotic disorders: A retrospective 6-month mirror-image study. *Eur Psychiatry* 63, 1-7
- III. Brothwood PL, Husain M, Pinson J et al, (2023). Clozapine in combination with olanzapine long-acting injection: the intersection of treatment resistant schizophrenia and poor medication adherence-a case report. *J Clin Psychopharmacol* 43, 472-4
- IV. Caliskan AM, Karaaslan M, Inanli I et al, (2021). The effects of adding long-acting injectable antipsychotic drugs to clozapine on relapse and hospitalization in patients with treatment-resistant schizophrenia: a mirror-image retrospective study. *Int Clin Psychopharmacol* 36, 30-3
- V. Chakrabarti S (2021). Clozapine resistant schizophrenia: Newer avenues of management. *World J Psychiatry* 11, 429-448
- VI. Grimminck R, Oluboka O, Sihota M et al, (2020). Combination of clozapine with long-acting injectable antipsychotics in treatment resistant schizophrenia: preliminary evidence from health care utilization indices. *Prim Care Companion CNS Disord* 22, 19m02560
- VII. Kim SH, Jung DC, Ahn YM et al, (2010). The combined use of risperidone long-acting injection and clozapine in patients with schizophrenia non-adherent to clozapine: a case series. *J Psychopharmacol* 24, 981-6
- VIII. Lin TC, Lia CH (2023). Schizophrenia patients discharged on clozapine plus long-acting injectable antipsychotics from a public psychiatric hospital in Taiwan, 2006-2021. *Int J Neuropsychopharmacol* 20, 1-9
- IX. Mutlu E, Karacam DM, Ertugrul A et al, (2022). Combination with long-acting injectable antipsychotics and utilization of nonstandard formulations as compliance-enhancing methods for clozapine users: a systematic review and a case series. *J Clin Psychopharmacol* 42, 298-307
- X. Oloyede E, Dima A, Taylor D et al, (2023). Clozapine augmentation with long-acting antipsychotic injections: a case series and systematic review. *Acta Psychiatr Scand* 148, 538-52
- XI. Souaiby L, Gauthier C, Rieu C, et al, (2017). Clozapine and long-acting injectable antipsychotic combination: a retrospective one-year mirror-image study. *Schizophr Res* 188, 81-9